

การบริหารสถานศึกษาแบบทรีสมาร์ตเทพาต่อสู้กับโควิด 19 ของโรงเรียนเทพา The Administration Educational School by 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid of Thepha School

บรรจบ พิสุทธิพันธ์¹

Banjob Pisuttipan¹

Corresponding Author E-mail: banjob@thepha.ac.th

Received: 2022-04-02; Revised: 2022-04-18; Accepted: 2022-10-27

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการบริหารจัดการในโรงเรียนเทพา ในสถานการณ์โควิด 19 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid ของโรงเรียนเทพา และ 3) เพื่อประเมินความสำเร็จของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid ของโรงเรียนเทพา มีกระบวนการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMART THEPHA Model Fight Covid เป็นการระดมความคิด ได้แก่ คณะทำงานโรงเรียนเทพา จำนวน 71 คนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนจำนวน 15 คน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบเทพาโมเดลสู้โควิดโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของศึกษา และแบบประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา 3) วิเคราะห์ผลการดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คนและคณะทำงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโรงเรียน จำนวน 71 คน และ 4) ทำการประเมินผลลัพธ์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน คณะทำงาน จำนวน 71 คน นักเรียน จำนวน 1,085 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,085 คน และรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,170 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและเรียบเรียงเขียนเป็นความเรียง ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารสถานศึกษา พบว่าการบริหารจัดการในด้านนโยบายและการนำนโยบายของประเทศไปปฏิบัติในสถานศึกษาด้านความพร้อมในการจัดการศึกษา ด้านครูผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้ปกครอง ด้านผู้เรียนในสถานการณ์ในการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด 19 มีสภาพของการจัดการที่จะต้องมีการหาแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาทุกมิติ

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3SMARTs THEPHA Model Fight Covid มีผลของการพัฒนาดังนี้ 1) THEPHA Model 2) 3SMARTs จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการได้ SMART Director คือความสามารของผู้บริหาร SMART Teacherคือความสามารของครู SMART Student คือความสามารของนักเรียน ซึ่งการดำเนินการอยู่ภายใต้การบริหารคุณภาพแบบ PDCA

3. การประเมินผลลัพธ์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3SMARTs THEPHA Model Fight Covid พบว่า

3.1 คะแนนสอบ O-net ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2563 มีค่าพัฒนาสูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2562 ทุกรายและบางรายวิชาสูงกว่าระดับประเทศ

3.2 การดำเนินการบริหารสถานศึกษาแบบ 3SMARTs THEPHA Model Fight Covid พบว่า มีความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา และครูและบุคลากรในการเตรียมการสู้โควิดด้วยเทคโนโลยีทุกด้านอยู่ในระดับดีถึงดีมาก

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ทรีสมาร์ตเทพาโมเดล, โควิด 19

¹ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา, โรงเรียนเทพา, จังหวัดสงขลา

¹ Deputy Director of the School, Thepha School, Songkhla Province

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the condition, problems and needs of management in Thepha School in the situation of COVID-19, 2) to develop a 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid institute management model of Thepha School and 3) to assess the success of Thepha School's 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid institute management model, the research process consisted of 4 steps: 1) studying the current condition, management problems and needs school management model 3 SMART THEPHA Model Fight Covid is brainstorming, these are Thepha School working group of 71 people and the school basic education committee of 15 people, 2) develop a model of educational institution management in the form of the Thepha Model to fight COVID by having 5 qualified persons to check the suitability of the study. and a feasibility assessment form of the educational institution administration model, 3) an analysis of the results of the implementation of the 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid school management model, the informants were 1 deputy director of academic affairs and 71 working groups responsible for school operations, and 4) evaluated the results of the school management model 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid by the informants, Including the basic education committee of 15 people, working group of 71 people, students of 1,085 people and parents of students 1,085 people, and a total of 2,170 people, analyze the data for content and compile it into an essay. The Results of the research were as follows:

1. Current condition Problems and needs in school administration found that the management in terms of policy and implementation of national policies in educational institutions for the readiness of educational management teacher and teaching management parents on the student side, in the situation of the COVID-19 epidemic, there is a condition of management that must be Finding a way to implement the quality of education in all dimensions.

2. The development of the school management model under the 3SMARTs THEPHA Model Fight Covid has the following results: 1) THEPHA Model 2) 3SMARTs from the analysis of problems and needs, SMART director is the smartness of SMART executives, teacher is the teacher's smart SMART student is the student's smart the operation is under PDCA quality management.

3. The assessment of the results of the school management model using 3SMARTs THEPHA Model Fight Covid found that

3.1 O-net test scores of Mathayom 3 students in the 2020 academic year have a higher development value than the 2019 academic year for all and some subjects higher than the national level.

3.2 The implementation of the school management model 3SMARTs THEPHA Model Fight Covid found that the students' satisfaction parents of the school board and teachers and personnel in preparing to fight COVID with technology in all aspects at the best to the best level.

Keywords: Academic Administration, 3SMARTs THEPHA Model, Covid 19

บทนำ

ประเทศไทย 4.0 มีการขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยี ความคิด สร้างสรรค์ และนวัตกรรม ไปสู่ความ “มั่นคง และยั่งยืน” เน้นภาคการผลิตไปสู่ภาคบริการมากขึ้นและ ประชากรมีรายได้สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศไทยจะต้องมีการสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเอง การศึกษาก็เช่นกันที่ต้อง ดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนเป็น “การศึกษา 4.0” อย่างเป็นรูปธรรม บทบาทของครูผู้สอน ยุคนี้ต้องส่งเสริมทักษะแห่งอนาคตให้กับผู้เรียนด้วย เพราะเป็นทักษะที่จำเป็น สำหรับการรับมือต่อการ เปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งทักษะที่สำคัญเหล่านี้ได้แก่ ส่วนหนึ่งคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะ การคิด อย่างมีวิจารณญาณทักษะการแก้ปัญหาทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่าง บุคคล ทักษะ ด้านภาษาอังกฤษ ทักษะด้านคณิตศาสตร์ ทักษะด้านจิตสาธารณะและที่ขาดไม่ได้คือ ทักษะการใช้ Internet และรู้เท่าทันสื่อ (เอกชัย กี่สุขพันธ์.2559)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ตั้งแต่ต้นปี 2563 จนถึงปัจจุบันส่งผลต่อระบบการศึกษาในหลายมิติ หลายแง่มุม ตั้งแต่การปิดเรียน ปรับมาใช้ในการสอนผ่านกลไกต่าง ๆ ตลอดจนปัญหาทางเศรษฐกิจที่ตามมาทำให้เด็กหลายคน ต้องออกจากโรงเรียน ทำให้ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น แต่อีกด้านโควิด-19 กลายเป็นแรงผลักดันบังคับให้เกิด การปรับตัวและนำมาซึ่งเทคโนโลยีและ นวัตกรรมรูปแบบการศึกษาใหม่ๆ ที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วย ตนเองด้วยรูปแบบที่ แตกต่างกลายเป็นโมเดลใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ผลกระทบจากโควิด-19 ให้องค์กร เรียนส่วนใหญ่ต้องถูกปิด แม้จะเปลี่ยนมาทำการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แต่ก็ไม่มีประสิทธิภาพเท่ากับการเรียนใน ห้องเรียนได้ ทำให้เด็กมีปัญหาทั้ง การเรียนที่ต้องหยุดชะงัก ไปจนถึงความไม่พร้อมของผู้ปกครอง การขาดแคลนอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การใช้เวลาหน้าจอมากเกินไป ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน สุดท้ายทำให้เกิดความเครียดทั้งเด็กและครู นอกจากความรู้ที่หายไป แล้ว ยังอาจส่งผลต่อพื้นฐานความรู้ ในด้านสำคัญ ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของ การพัฒนาทุนมนุษย์ในสังคมหลายประเทศก็พยายาม แก้ปัญหา โดยการเพิ่มอุปกรณ์ต่าง ๆ เพิ่มอินเทอร์เน็ต เทรนครู ให้อำนาจกับการเรียนการสอนแบบระยะไกล (กระทรวง สาธารณสุข, กรมอนามัย. 2563)

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา และ ยังไม่มีทีท่าว่าจะสามารถควบคุมการแพร่ระบาดให้ทุเลาเบาบางลงได้ และแม้กระทรวงศึกษาธิการจะเลื่อนการเปิดเทอม ออกไปแต่ดูเหมือนว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดก็ยังไม่มีความที่ลดลงความรุนแรงลงแม้แต่น้อย กลับมีผู้เสียชีวิตและพบผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้นทุกวันแน่นอนสถานการณ์วิกฤติจากอันตรายไวรัสโควิด-19 ย่อมสร้างความหวาดผวให้กับประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มครูและผู้บริหารที่เป็นห่วงเรื่องความปลอดภัยของลูกศิษย์และบุตรหลาน ซึ่งหากเปิดเทอมแล้วจะต้องไปเรียน ที่โรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้ให้นโยบายการจัดการศึกษาเพื่อรับมือสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 โดยหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละโรงเรียน เพราะในแต่ละพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของโรคที่แตกต่างกันตามทีศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กำหนด ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจะไม่ กำหนดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อให้ทุกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนเหมือนกันทั้งหมด โดยได้ต่อยอดรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนเป็น 5 รูปแบบ เพื่อให้มีความเหมาะสมต่อการรับมือกับการแพร่ระบาดระลอกใหม่นี้ คือ 1. On-site เรียนที่ โรงเรียน โดยมีมาตรการเฝ้าระวังตามประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) 2. On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV 3. On-demand เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ 4. On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต และ 5.On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบงาน ในรูปแบบผสมผสานจากนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาด เชื้อไวรัส Covid 19 กำหนดให้สถานศึกษาทั่วประเทศดำเนินการตามมาตรการของ ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัดมอบหมายผ่านกระทรวงศึกษาธิการและต้องปฏิบัติตามนโยบาย/แนวปฏิบัติของ จังหวัด รวมทั้ง ศบค.จังหวัดจังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสถานการณ์การระบาดอยู่ในกลุ่มพื้นที่ควบคุมเข้มงวด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อำเภอเทพา เป็นพื้นที่ที่เป็นชายขอบของจังหวัดติดกับพื้นที่จังหวัดยะลา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนา อิสลาม ความเชื่อ ประเพณีสังคม วิถีชีวิต ซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตแบบ New normal ในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส Covid 19 เป็นอย่างมาก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2563)

โรงเรียนเทพา มีเนื้อที่ทั้งหมด 43 ไร่ 41 ตารางวา ในพื้นที่โรงเรียนเทพามีอาคารเรียน 5 หลังอาคารเรียนประกอบ 8 หลังมีจำนวนห้องเรียนและห้องนํ้ารวมทั้งอาคารประกอบเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน แต่เนื่องจากในปัจจุบันโรงเรียนเทพา

เป็นที่ยอมรับและเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงจึงมีนักเรียนเพิ่มขึ้นตามลำดับและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอีกโรงเรียนเทพามีคณะกรรมการสถานศึกษาทั้ง 15 คนเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม โดยประธานกรรมการสถานศึกษาและรองประธาน เป็นอดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเทพาและอีกหลายโรงเรียนในอำเภอเทพา จึงเป็นผู้มีทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิ เป็นที่ยอมรับของประชาชนในอำเภอเทพาอีกทั้งกรรมการสถานศึกษาทุกท่านล้วนแต่เป็นผู้มีความรู้ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทจึงเป็นผู้มีความรู้ที่ดีและเป็นผู้มีเกียรติประวัติเป็นที่ยอมรับเป็นที่น่าเชื่อถือของประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ในอำเภอเทพา สำหรับด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาข้าราชการครูมีจำนวน 49 คน พนักงานราชการ 7 คนครูอัตราจ้าง 7 คนเจ้าหน้าที่อื่น ๆ 8 คน โดยครูและบุคลากรของทางโรงเรียนเทพามีความมุ่งมั่นตั้งใจในการจัดการเรียนการสอนและพยายามหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ส่วนผู้บริหารของโรงเรียนเทพา ประกอบด้วยผู้อำนวยการ 1 คน และรองผู้อำนวยการ 3 คน ล้วนแต่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา จากศักยภาพของโรงเรียนที่มี รวมถึงการมุ่งมั่นจัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามเป้าหมายของการศึกษาของประเทศ คือ การมีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม การมีความรัก ความเมตตา เอื้อเฟื้อ เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีมารยาทงาม น่ารักเรียบร้อย เป็นที่ชื่นชอบแก่ผู้พบเห็น มีระเบียบวินัยต่อตนเอง (โรงเรียนเทพา. 2563)

แต่จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 19 โรงเรียนเทพาก็ได้มีผลกระทบเป็นอย่างมากในการบริหารสถานศึกษา และในฐานะของข้าพเจ้าที่ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนได้เห็นปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาทุกรอบด้านของโรงเรียน จึงได้ใช้หลักการบริหารจัดการมุ่งผลสัมฤทธิ์และการบริหาร การเปลี่ยนแปลง รวมถึงยึดหลักนโยบายของประเทศที่ให้ความสำคัญของชีวิตเป็นอันดับหนึ่ง จึงได้จัดทำรูปแบบบริหาร สถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid ของโรงเรียนเทพามาตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องและแก้ปัญหาให้เท่าทันกับสถานการณ์ โดยการดำเนินการดังกล่าว ทางโรงเรียนได้นำระบบการพัฒนาคุณภาพ PDCA ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ การปรับปรุงแก้ไข และเพื่อให้ผลดังกล่าวเกิดประโยชน์สูงสุด ผสมผสานกับ THEPHA Model ของโรงเรียนส่งต่อไปยังความโดดเด่นของบุคคล 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรและนักเรียน เพื่อนำไปใช้และต่อสู้กับสถานการณ์โควิด โดยก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อวงการศึกษา เพื่อให้มีผู้เรียนมีคุณภาพและสมรรถนะอันพึงประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการบริหารจัดการในโรงเรียนเทพา ในสถานการณ์โควิด 19
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covidของโรงเรียนเทพา
3. เพื่อประเมินความสำเร็จของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid ของโรงเรียนเทพา

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู อาจารย์และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่นเพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พนิดา โสตสงศ์ (2560) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ ของคณะบุคคลหลายฝ่ายที่ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันดำเนินการวางแผนและร่วมกันจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เยาวชนให้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

Youngs, & King (2002) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพที่สามารถทำให้โรงเรียนพัฒนาขึ้นได้จริง ให้ครูเกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ครูสามารถนำความรู้จากภายนอกโรงเรียน

Barnard (2009) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ความสำคัญการบริหารสถานศึกษา

สัมมา รัตนชัย (2560: 94) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ โดยการนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้อง และมีคุณภาพจากสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

ภาธรณ์ สิริวรรณกุล (2561: 12) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตทางการศึกษาในการพัฒนาประเทศ ให้มีความเจริญก้าวหน้าโดยมีผู้รับผิดชอบในการงานตามนโยบายทางการศึกษาของประเทศ

กระบวนการการบริหารสถานศึกษา

ภาณุวัฒน์ บุตดาลี (2559: 30) กล่าวว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยมีนักวิชาการ นักการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับทฤษฎีและกระบวนการบริหาร ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ กระบวนการบริหารในประเด็นที่สำคัญและนำเสนอ ที่สนใจไว้ 7 ประการ คือ การวางแผนการจัดหน่วยงาน การจัดงานบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการจัดการงบประมาณ

กระทรวงศึกษาธิการ (2562) กล่าวว่า หลักและกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนโดยใช้การบริหารด้วยระบบคุณภาพ (PDCA) มีแนวทาง ดังต่อไปนี้

- 1) ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการสร้างบรรยากาศการบริหารแบบเป็นเอกภาพ
- 2) พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยวิธีการบริหารทั่วทั้งองค์กร
- 3) บริหารด้วยระบบข้อมูลและมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 4) ระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 5) พัฒนาเครือข่ายที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน
- 6) จัดสรรครูครบทุกสาระหลักสูตรและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอ
- 7) มีระบบจูงใจทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหารและสนับสนุนด้วยการประกวดผลงานผ่านสื่อ
- 8) บริหารงบประมาณและทรัพยากรแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
- 9) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพให้เข้มแข็ง

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

ประภาพรณ รักเลี้ยง (2556) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักส่วนใหญ่ที่สุดของระบบโรงเรียน มีลักษณะคล้ายกับส่วนที่เป็นร่างกายของนักเรียน เป็นงานที่เป็นหัวใจของโรงเรียน และมีหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่สุด ของงานวิชาการที่ใช้กำกับการจัดระบบทำงานของโรงเรียน และใช้กำกับกระบวนการทำงานต่าง ๆ ให้ตอบสนองสนับสนุนการทำงานวิชาการของโรงเรียน คือ ให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ได้คนที่เป็นคนสมบูรณ์ งานวิชาการจึงกลายเป็นงานศูนย์กลางของการบริหารโรงเรียน ที่จะครอบคลุมงานทั้งระบบของทั้งโรงเรียน

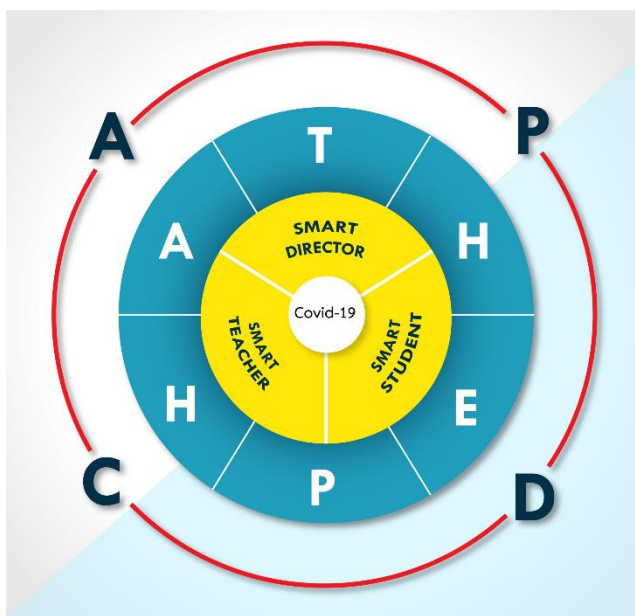
2. การบริหารงานงบประมาณ เป็นงานที่มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

3. การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์กร ให้บริการ บริหารงานอื่นๆบรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ปพนสรณ์ โพธิ์พิทักษ์ (2560) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารงานในสถานศึกษา 4 งาน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และแบ่งงานการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 งานออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) งานหลัก เป็นงานที่ดำเนินไปในชั้นเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยตรง ได้แก่ งานวิชาการ 2) งานสนับสนุน เป็นงานที่ดำเนินงานเพื่อช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และประมวลผลเป็นข้อมูลสารสนเทศ และกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาในรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 สมาร์ทเทพาสู้โควิด 19 (3SMARTs THEPHA Model Fight Covid) โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาพัฒนา (Research and Development) โดยการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ภายในการบริหารงานคุณภาพ DEMING PDCA และสามารถสรุปได้ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการรูปแบบการบริหาร สถานศึกษาแบบ 3 SMART THEPHA Model Fight Covid

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นการระดมความคิด (Brain storming) ได้แก่ คณะทำงานโรงเรียนเทพา จำนวน 71 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน จำนวน 15 คน

ขั้นที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบเทพาโมเดลสู้โควิด

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน การได้มาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covidที่ได้จากขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 ผลการดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการจำนวน 1 คน และคณะทำงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน โรงเรียน จำนวน 71 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบเทพาโมเดลสู้โควิด ที่ได้จากขั้นที่ 2

ขั้นที่ 4 การประเมินผลลัพธ์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน คณะทำงาน จำนวน 71 คน นักเรียน จำนวน 1,085 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,085 คน และรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,170 คน

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจในการเตรียมการสู้โควิดด้วยเทคโนโลยี 4 ฉบับ แยกตามกลุ่มเป้าหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และเรียบเรียงเขียนเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นโรงเรียนพบว่าเกิดจากปัญหาหลาย ๆ ด้าน ดังต่อไปนี้

2. การบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้จัดทำร่าง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid ที่ได้จากขั้นที่ 1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษา 3 SMARTs THEPHA Model Fight Covid มีผลของการพัฒนาดังนี้

2.1 THEPHA Model เป็นรูปแบบที่โรงเรียนเทพา ได้ดำเนินการมาแล้วระยะหนึ่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

T = Teamwork	หมายถึง การทำงานเป็นทีม
H = Heartily	หมายถึง การให้ความมุ่งมั่นทำงานด้วยความเต็มใจ
E = Environment	หมายถึง การมีสภาพแวดล้อมที่ดี
P = Participative Management	หมายถึง การบริหารแบบมีส่วนร่วม
H = Happy	หมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
A = Academic	หมายถึง การเน้นวิชาการ
2.2 3SMARTs จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในขั้นที่ 1 ข้าพเจ้าได้จัดทำร่าง ไว้ดังนี้	
SMART Director	หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร มีรายละเอียดดังนี้
S = Specialization	หมายถึง การมีความชำนาญด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง
M = Method	หมายถึง ความสามารถในการใช้ข้อมูลเป็นฐานการตัดสินใจ
A = Alert	หมายถึง ความปรารถนาในการตัดสินใจ ตื่นตัวต่อข้อมูลข่าวสาร
R = Reponses	หมายถึง การตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน
T = Trust	หมายถึง การมอบความไว้วางใจให้แก่เพื่อนร่วมงาน

SMART Teacher	หมายถึง ความสามารถของครู มีรายละเอียดดังนี้
S = Sustainability	หมายถึง ความยั่งยืนในมาตรฐานวิชาชีพ
M = Meeting	หมายถึง การหันหน้าเข้าหากันเมื่อเกิดปัญหา
A = Ability	หมายถึง การมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้
R = Responsibility	หมายถึง ความรับผิดชอบ ประกอบด้วยความดีมีวินัย
T = Transference	หมายถึง การถ่ายทอดองค์ความรู้

SMART Student

S = Skill

M = Moral

A = Ability

R = Relevancy

T = Teaching

หมายถึง ความสามารถของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

หมายถึง การมีทักษะตามศตวรรษที่ 21

หมายถึง การมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หมายถึง ความสามารถในการปรับ

หมายถึง ความสามารถหลากหลายเทคโนโลยีการเรียนรู้

หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา สำหรับผลลัพธ์ตามเป้าหมายดังนี้

3.1 ผลลัพธ์ต่อนักเรียนการดำเนินการดังกล่าว ตามรูปแบบ 3 SMART THEPHA ทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านกายภาพ ไม่ว่าจะเป็น การมีทักษะตามศตวรรษที่ 21 มีความสามารถหลากหลายเทคโนโลยีการเรียนรู้และจิตใจ อารมณ์การมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสังคม ในความสามารถในการปรับตัว และการพัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี รวมถึงความสามารถในการถ่ายทอดความรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนถึงแม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์การระบาดโรคไวรัส ซึ่งผลลัพธ์ปรากฏในการประเมินของสถานศึกษา

3.2 ผลลัพธ์ต่อครูผู้สอนการดำเนินการดังกล่าว ตามรูปแบบ 3 SMART THEPHA ทำให้ครูผู้สอนมุ่งมั่นตั้งใจในการจัดการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ มีวินัย ในสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรคอย่างมาก โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรึกษาหารือแก้ปัญหาต่าง ๆ แต่ทั้งนี้ ครูผู้สอนยังมีความมุ่งมั่น และตั้งใจในความเป็นวิชาชีพครู ที่มีมาตรฐานวิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในแบบศตวรรษที่ 21 เพื่อผลเกิดแก่ผู้เรียนตามเป้าประสงค์ของประเทศ อีกทั้งมีการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ไม่หยุดนิ่ง และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ของตนเองต่อองค์กรทั้งภายในและภายนอก

3.3 ผลลัพธ์ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนตามรูปแบบ 3 SMART THEPHA ทำให้ผลประโยชน์ตกไปยังนักเรียน และสถานศึกษา ที่เกิดจากความร่วมมือ ร่วมใจ ประสานการทำงานที่เกิดจากการเห็นความสำคัญของการศึกษาของเยาวชนในชุมชน ที่มาจากความรู้ความสามารถ และประสบการณ์

3.4 ผลลัพธ์ต่อสถานศึกษาตามรูปแบบ 3 SMART THEPHA ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกันจากผู้บริหารสู่ครูผู้สอน จาก คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนสู่สถานศึกษา ทำให้รูปแบบการบริหารสถานศึกษานี้ประสบความสำเร็จ และเป็นแบบอย่างให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ นำไปใช้ต่อไป

4. ผลการประเมิน

4.1 คะแนนสอบ O-net ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2563 มีค่าพัฒนาสูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2562 ทุกรายและบางรายวิชาสูงกว่าระดับประเทศ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลคะแนนสอบ O-net

วิชา	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	ค่าพัฒนา	หมายเหตุ
ภาษาไทย	56.30	56.48	0.18	สูงกว่าระดับประเทศ
ภาษาอังกฤษ	31.85	32.91	1.06	
คณิตศาสตร์	23.19	25.75	2.56	สูงกว่าระดับประเทศ
วิทยาศาสตร์	28.30	28.85	0.55	
เฉลี่ย	34.91	36.00	1.09	

จะเห็นได้ว่า ระดับค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสามารถในการอ่านเขียน สื่อสารภาษาไทย โดยเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับดีเลิศ ที่ส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาไทยร้อยละ 89.32 นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับดีร้อยละ 66.76 นักเรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณ โดยฝึกทักษะการคิดคำนวณอยู่ในระดับดีเลิศร้อยละ 84.15

4.2 ความพึงพอใจของนักเรียนในการเตรียมการสู่โควิดด้วยเทคโนโลยีทุกด้านอยู่ในระดับดีถึงดีที่ สุด

4.3 ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาในการเตรียมการสู้โควิดด้วยเทคโนโลยีทุกด้านอยู่ในระดับดีถึงดีที่ที่สุด

4.4 ความพึงพอใจของครูและบุคลากรในการเตรียมการสู้โควิดด้วยเทคโนโลยีทุกด้านอยู่ในระดับดีถึงดีที่ที่สุด

4.5 ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการเตรียมการสู้โควิดด้วยเทคโนโลยีทุกด้านอยู่ในระดับดีถึงดีที่ที่สุด

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการบริหารสถานศึกษา พบว่าการบริหารจัดการ ในด้านนโยบายและการนำนโยบายของประเทศไปปฏิบัติในสถานศึกษาด้านความพร้อมในการจัดการศึกษา ด้านครูผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้ปกครอง ด้านผู้เรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด 19 มีสภาพของการจัดการที่จะต้องมีการหาแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาทุกมิติ

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3SMARTs THEPHA Model Fight Covid มีผลของการพัฒนา ดังนี้ 1) THEPHA Model 2) 3SMARTs จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการได้ SMART Director คือความสามารถของผู้บริหาร SMART Teacher คือความสามารถของครู SMART Student คือความสามารถของนักเรียน ซึ่งการดำเนินการอยู่ภายใต้การบริหารคุณภาพแบบ PDCA

3. การประเมินผลลัพธ์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบ 3SMARTs THEPHA Model Fight Covid พบว่า

3.1 คะแนนสอบ O-net ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2563 มีค่าพัฒนาสูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2562 ทุกรายและบางรายวิชาสูงกว่าระดับประเทศ

3.2 การดำเนินการบริหารสถานศึกษาแบบ 3SMARTs THEPHA Model Fight Covid พบว่า มีความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา และครูและบุคลากรในการเตรียมการสู้โควิดด้วยเทคโนโลยีทุกด้านอยู่ในระดับดีถึงดีที่ที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ พรชัย เจตมานัน, และคณะ (2560) กล่าวว่า กระบวนทัศน์การพัฒนาทางการศึกษาภายใต้ประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 คือการเป็นจุดเริ่มต้นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การขับเคลื่อนไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งพอเพียงและยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม การขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติการที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างการวิจัยและการพัฒนาการศึกษา การผนึกกำลังภายใต้แนวคิดประชารัฐ การวิจัยพัฒนานุเคราะห์การศึกษา และผู้เรียนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการรู้จักเติมเต็มพอเพียง แบ่งปัน รับผิดชอบและให้คุณค่า การหาความรู้อย่างต่อเนื่อง การมีคุณธรรมวัฒนธรรมภิบาลเพื่อเป็นเกราะคุ้มกัน และการเรียนรู้ในทักษะศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ จิรศักดิ์ ทองปรีชา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ COVID - 19 ระดับมัธยมศึกษาพื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารจัดการการเรียนการสอนของโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เป็นไปตามนโยบายและแนวทางของรัฐบาล ในการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดในสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยสูงสุดของนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา และสอดคล้องกับ รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการปฏิบัติตามนโยบายภาครัฐ รวมถึงการใช้กลไกความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนในการดูแลนักเรียนนักศึกษา โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดภายใต้สถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น คำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง มีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกคนเข้าถึงการเรียนการสอนได้ การใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้นักเรียนทุกระดับชั้นสามารถเรียนผ่าน DLTV ได้ การตัดสินใจนโยบายอยู่บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการทั้งจากนักเรียน ครู และโรงเรียน และ (2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นที่บทบาทของผู้บริหารโดยการสร้างคุณค่าของตนเองเพื่อแสดงถึงการเป็นตัวอย่างที่ดี การปฏิบัติตนของผู้บริหาร รวมถึงการให้ความเป็นธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในเรื่องสวัสดิการและความเจริญก้าวหน้า โดยผู้บริหารต้องชี้แนะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรับผิดชอบ มีอิสระทางความคิด และเขาใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นกับองค์กร ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความตั้งใจจริงจะผ่านพ้นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ควรมุ่งเน้นที่สถานการณ์แวดล้อมที่เป็นการกำหนดบทบาทของผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องในการตัดสินใจและจะส่งผลต่อการแสดงลักษณะภาวะของผู้นำของผู้บริหารด้วย และผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้และส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ด้วย และสอดคล้องกับ สุกัญญา รอดระกำ (2559) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาตามแนวทางนโยบายไทยแลนด์ 4.0 นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารการศึกษา เพราะนอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้เชื่อมั่นนโยบายกับการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมในการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะต้องมีคุณลักษณะที่ดีแล้วต้องมีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนให้มาร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 จะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นนักคิด นักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานที่พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง บริหารงานแบบประชาธิปไตย รับผิดชอบต่อผู้อื่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา กับบุคลากรในองค์กร และพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้นวัตกรรมใหม่ คำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ความสำเร็จของรูปแบบการบริหารสถานศึกษานี้ จะเป็นสิ่งสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด 19 แบบ NEW Normal ที่ช่วยกันพัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และพัฒนาการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ของเยาวชน และเป็นแบบอย่างให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ รวมถึงการกำหนดนโยบายของหน่วยงานใหญ่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย. (2563). คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2563, จาก <https://multimedia.anamai.moph.go.th/associates/educational-manualcovid19/>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2563, จาก <https://moe360.blog/2020/05/08/>.
- _____. (2562). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) สี่ฝ่าย.
- จิรศักดิ์ ทองปรีชา. (2563). การบริหารจัดการการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ COVID - 19 ระดับมัธยมศึกษาพื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, จาก http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/files/2562_1597914679_6114832031.pdf.
- ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์. (2560). แนวคิดสู่การปฏิบัติ การบริหารสถานศึกษา. นครสวรรค์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- พนิดา ไสตสงค์. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรชัย เจดามาน, และคณะ. (2560). การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 16(2): 200.
- ภาธรณ์ สิริวรรณกุล. (2561). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ภาณุวัฒน์ บุตดาดี. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพ ตามมาตรฐาน
ด้านการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2563). การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). วารสารดุสิต
บัณฑิตทางสังคมศาสตร์, 10(3).
- โรงเรียนเทพา. (2563). รายงานผลประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2562. สงขลา: ผู้แต่ง.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2555). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสู่
ความเป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สัมา รณิธย์. (2560). หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สุกัญญา รอดระกำ. (2559). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0. ในการประชุมการประชุมวิชาการ เสนอ
ผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018”. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, จาก
http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/files/2562_1597914679_6114832031.pdf.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era) 01 พ.ย. 59.
สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2563, จาก <https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/52232/-edu-teaartedu-teaart-teaartdir-->
- Barnard. (2009). *Public Administration: Organization, People and Public Policy*. New York: Harper & Row.
- Draft, R. L. (2003). *Management*. (6th ed.). Australia: Thomson South-Western.
- Young, & King. (2002). Principal Leadership for professional development to build school capacity.
Educational Administration Quarterly, 38(5): 643 - 670.